

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00

F: 01 428 47 33

E: gp.mnz@gov.si

www.mnz.gov.si

Številka: 007-296/2019/9

Ljubljana, 25. 11. 2019

EVA 2019-1711-0027

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru (EVA 2019-1711-0027) – predlog za obravnavo – NOVO GRADIVO ŠT. 1

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne pod točko sprejela sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru (EVA 2019-1711-0027) in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po nujnem postopku.

Stojan TRAMTE
GENERALNI SEKRETAR

Priloga:

- besedilo predloga zakona.

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

Predlaga se nujni postopek obravnave predloga zakona v Državnem zboru Republike Slovenije na podlagi prvega odstavka 143. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13 in 38/17), ker je sprejem zakona nujen zaradi interesov varnosti države in da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države.

Slovenska policija je v letih 2018 in 2019 ob povečanem sekundarnem učinku migrantskega vala, ki se kaže skozi porast ilegalnih prehajanj državne meje, populistični medijski propagandi ter

posledično polarizaciji slovenske družbe, zaznala pogostejše ustanavljanje različnih gibanj, iniciativ in združenj, t.i. »vard«. Veliko ravnanj t.i. Štajerske Varde oziroma drugih oblik varnostnega samoorganiziranja občanov (vaške straže, Gorenjska Varda ipd.) ima posamezne sestavine prekrškov (najpogosteje) po določbah Zakona o varstvu javnega reda in miru, Zakona o orožju, Zakona o javnih zbiranjih in Zakona o društvih, ne pa tudi vseh. Sporno je predvsem nošenje enotnih uniform in imitacij orožja, pri čemer javnosti navedeno početje praviloma ne moti; urjenja iz veččin preživetja, nahajanje v bližini državne meje, pri čemer javno razglašajo, da jo varujejo ipd. Posledično navedena ravnanja praviloma ne predstavljajo kršitev nekega predpisa.

Navedena ravnanja posledično po veljavni zakonodaji praviloma ne pomenijo eksplicitne kršitve predpisov oziroma nimajo vseh znakov prekrška. Ko pa opisana ravnanja pri posamezniku povzročijo občutek ponižanosti, ogroženosti, prizadetosti ali strahu, pa ima takšno ravnanje vse znake prekrška, predvsem po Zakonu o varstvu javnega reda in miru. Navedena početja preidejo v kaznivo dejanje šele potem, ko kdo opravi kakšno dejanje, ki ga je upravičena opraviti samo uradna ali vojaška oseba, torej izvede v zakonu navedena pooblastila oziroma izvede uradno poslovanje ali pa uresniči znake kakšnega drugega uradno pregonljivega kaznivega dejanja. Takšno je mnenje več Okrožnih državnih tožilstev, ki se v primeru podanih poročil policije v opisanih primerih niso odločila za kazenski pregon.

Navedena ravnanja pa lahko predstavljajo tudi resno grožnjo javni varnosti, saj je lahko policist v postopku zaveden in bi v cilju zagotavljanja lastne varnosti, varnosti ljudi in premoženja, uporabil nesorazmerna prisilna sredstva, z uporabo katerih bi lahko bilo ogroženo življenje teh ljudi.

Posamezna ravnanja takšnih skupin konkretno kažejo na varnostna tveganja za Republiko Slovenijo, saj se lahko pod pretvezo samoorganiziranja varnosti združujejo s prikritim namenom izvajanja obrambnih in varnostnih nalog Republike Slovenije in varovanja državne meje, ki so v izključni pristojnosti za to pristojnih državnih organov. Onemogočen ali otežen ustrezen odziv državnih organov na opisana ravnanja takšnih skupin bi lahko imel tudi negativen vpliv na ugled Republike Slovenije v mednarodnem okolju, kar se že kaže z velikim zanimanjem tujih novinarjev in njihovim poročanjem v medijih drugih držav.

Kljub zanikanju, da bi se združevali in delovali z namenom prevzema obrambnih in varnostnih nalog (vzdrževanje javnega reda, nadzor državne meje), je iz njihovega povezovanja s tako imenovanimi samoiniciativami pregledniki državne meje (vaške straže) ter z njihovim zadrževanjem in obnašanjem oziroma načinom gibanja na mejnih območjih, njihova ravnanja mogoče razumeti kot izvajanje takšnih nalog. Opisana ravnanja (samo)organiziranih skupin so v nasprotju z ustavno in demokratično ureditvijo Republike Slovenije, ki varuje predvsem spoštovanje človekovega dostojanstva in z njim neločljivo povezane človekove pravice do varnosti.

Osnovna dolžnost in naloga ter poslanstvo policije je zagotavljanje varnosti posameznikom in skupnosti, zato je zakonsko področje treba nadgraditi s kaznivostjo določenih ravnanj, da bo policija lahko učinkovito izvajala svoje zakonsko določene dolžnosti oziroma nalogo vzdrževanja javnega reda in nadzor državne meje ter učinkovito ukrepala zoper (samo)organizirane skupine v primeru ugotovljenih kršitev.

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- mag. Lado Bradač, generalni direktor, Direktorat za policijo in druge varnostne naloge,
- mag. Zdravko Mele, pomočnik generalnega direktorja, Direktorat za policijo in druge varnostne naloge,

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Pri pripravi dela ali celotnega gradiva niso sodelovali zunanji strokovnjaki.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- Boštjan Poklukar, minister za notranje zadeve,
- mag. Melita Šinkovec, državna sekretarka na Ministrstvu za notranje zadeve,
- mag. Lado Bradač, generalni direktor Direktorata za policijo in druge varnostne naloge,
- mag. Zdravko Mele, pomočnik generalnega direktorja Direktorata za policijo in druge varnostne naloge.

5. Kratak povzetek gradiva:

S ciljem zagotovitve učinkovitejšega varovanja javnega reda in miru, učinkovitega izvajanja dolžnosti in nalog policije oziroma vodenje prekrškovnih postopkov, ki so neposredno povezani z zagotavljanem varnosti posameznikom in skupnosti se predlaga:

- Z novim tretjim odstavkom 11. člena se določa, da je dekorativno orožje, imitacije orožja, orožje, ki je namenjeno za alarm ali signaliziranje, druge predmete, ki so po videzu podobni orožju, a se v skladu z zakonom, ki ureja razvrstitev in kategorizacijo orožja, ne štejejo za orožje, prepovedano nositi, razkazovati ali uporabljati tako, da se vzbuja videz, da se izvajajo naloge uradnih ali vojaških oseb.
- V novem četrtem odstavku 11. člena je določeno, da se ne glede na omejitve iz drugega in tretjega odstavka dekorativno orožje, imitacije orožja, orožje, ki je namenjeno za alarm ali signaliziranje, drugi predmeti, ki so po videzu podobni orožju, lahko nosi, razkazuje ali uporablja kot rekvizit nastopajočih na prireditvah, katerih del programa je nošenje, razkazovanje ali uporaba orožja ali predmetov iz drugega odstavka in so organizirane v skladu z zakonom, ki ureja javna zbiranja.
- V novem 11.a členu se določa nov prekršek, ki se nanaša na uporabo maskirnih oblačil, uniform ali oblačil podobnih uniformi uradnih ali vojaških oseb. S predlogom je določeno, da je prepovedano nošenje navedenih oblačil, če posameznik vzbuja videz, da izvaja naloge uradnih ali vojaških oseb. Omejitve ne velja, če se maskirna oblačila, uniformo ali oblačila podobna uniformi uradnih ali vojaških oseb nosi kot rekvizit nastopajočih na prireditvah, katerih del programa je nošenje oblačil ali uniform in so organizirane v skladu z zakonom, ki ureja javna zbiranja.
- Vse globe, ki so v zakonu še vedno navedene v tolarjih, se izrecno navajajo v evrih.
- V novem 27.a členu se določa pooblastilo iz tretjega odstavka 52. člena Zakona o prekrških, ki bo prekrškovnim (nadzornim) organom omogočilo, da bodo lahko v hitrem postopku izrekli tudi globo, ki je višja od najnižje predpisane.

V Novem gradivu št. 1 so upoštevane pripombe Službe Vlade Republike Slovenije za zakonodajo in Ministrstva za pravosodje podane na 51. redni seji Vlade Republike Slovenije.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja:	DA/NE

	<ul style="list-style-type: none">- nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja- razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna- razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> – prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, 				

- obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun, niti za druga javna finančna sredstva.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebinska predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,

- niso bili upoštevani.

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: **NE**
- Združenju občin Slovenije ZOS: **NE**
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: **NE**

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

/

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

DA/NE

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

DA/NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

DA/NE

Boštjan Poklukar
minister

Priloge:

- predlog sklepa vlade
- predlog zakona

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne pod točko sprejela sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru (EVA 2019-1711-0027) in ga pošlje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije po nujnem postopku.

Stojan TRAMTE
GENERALNI SEKRETAR

Priloga:

- besedilo predloga zakona.

Prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

**PREDLOG ZAKONA
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VARSTVU JAVNEGA REDA IN MIRU**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/06; v nadaljnjem besedilu: ZJRM-1) ureja varstvo javnega reda in miru, ravnanja, ki pomenijo kršitev javnega reda in miru v javnem ali zasebnem prostoru, in sankcije za navedene kršitve. Namenjen je uresničevanju pravice ljudi do varnosti in dostojanstva z varovanjem pred dejanji, ki posegajo v telesno in duševno celovitost posameznika ali posameznice ter ovirajo izvrševanje pravic in dolžnosti ljudi, državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil.

Zakon doslej še ni bil spremenjen.

Pojav tako imenovanih vaških straž je v javnosti deležen posebne pozornosti in hkrati s tem tudi razburjenja. Prvi takšen (odmevni) primer se je zgodil 1. septembra 2018 v bližini Apač in je vodil v izvedbo kazenskega postopka zoper vodjo tako imenovane Štajerske varde in osebe, ki je postroj omenjene varde posnela in objavila na družbenih omrežjih. Kljub pravnomočnosti sodbe na Višjem sodišču v Mariboru (2019), so se aktivnosti vaških straž nadaljevale in avgusta 2019 ponovno razburile javnost s poročanjem o posamezniku, ki je na območju Bele krajine z družino opravljal obhode državne meje, da bi nezakonitim prebežnikom preprečeval nezakonite prehode državne meje. Tovrstne obhode državne meje je leta 2019 začela izvajati tudi Štajerska varda s svojimi člani oziroma podporniki. Tem je skupno, da so oblečeni v enaka oblačila in pokrivala, ki dajejo videz uniform. Ko se pojavijo v javnosti (v medijih ali na družbenih omrežjih), uporabljajo tudi simbole, kot so grbi in zastave, s tem pa se ustvarja vtis močne hierarhične ureditve znotraj teh organizacij. Neredko uporabljajo tudi zasebna vozila, na katerih so nameščene njihove prepoznavne oznake. V javnosti to početje povzroča napačne predstave o njihovih pristojnostih zato je treba tovrstna ravnanja opredeliti za kazniva, da se lahko učinkovito preprečujejo in onemogočajo.

Opisana ravnanja (samo)organiziranih skupin so v nasprotju z ustavno in demokratično ureditvijo Republike Slovenije, ki varuje predvsem spoštovanje človekovega dostojanstva in z njim neločljivo povezane človekove pravice do varnosti.

Veljavni zakon v drugem odstavku 11. člena posamezniku na javnem kraju prepoveduje nošnje, razkazovanje ali uporabo dekorativnega orožja, imitacije orožja, orožja, ki je namenjeno za alarm ali signaliziranje, ali drugih predmetov, ki so po videzu podobni orožju, a se v skladu z zakonom, ki ureja razvrstitev in kategorizacijo orožja, ne štejejo za orožje, v primeru, da se s tem pri ljudeh povzroči vznemirjenje ali občutek ogroženosti. Ker se posamezniki, ki so ob tovrstnih dejanjih vznemirjeni ali se počutijo ogrožene, zaradi strahu pred morebitnim maščevanjem ali zaradi drugih osebnih razlogov ne želijo izpostaviti v uradnih postopkih državnih organov, policija ne more uvesti prekrškovnega postopka. Zaradi opisane težave policija ljudem ne more učinkovito zagotavljati spoštovanja njihovega dostojanstva in pravice do varnosti, tistim posameznikom, ki tovrstna dejanja izvajajo, pa teh ne more prepovedati oziroma preprečiti.

Osnovna dolžnost in naloga policije zagotavljanje varnosti posameznikom in skupnosti, zato je omenjeno zakonsko področje treba nadgraditi s kaznivostjo opisanih ravnanj, da bo policija lahko izvajala svojo zakonsko določeno dolžnost in naloge.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj predloga zakona je zagotoviti učinkovitejše varovanje javnega reda in miru, z namenom uresničevanja pravice posameznika do varnosti in dostojanstva kot temeljne človekove dobrine in ustavne pravice, ki jo določa 34. člen Ustave Republike Slovenije. Cilj je tudi zagotoviti učinkovito izvajanje dolžnosti in nalog policije oziroma vodenje prekrškovnih postopkov, ki so neposredno povezani z zagotavljanem varnosti posameznikom in skupnosti.

2.2 Načela

Predlog zakona ne odstopa od načel, ki so bila upoštevana že ob pripravi veljavnega zakona. Upoštevana so zlasti načela ustavnosti, zakonitosti, enakosti in sorazmernosti.

2.3 Poglavitne rešitve

Predlagane spremembe in dopolnitve prinašajo naslednje rešitve:

- Z novim tretjim odstavkom 11. člena se določa, da je dekorativno orožje, imitacije orožja, orožje, ki je namenjeno za alarm ali signaliziranje, druge predmete, ki so po videzu podobni orožju, a se v skladu z zakonom, ki ureja razvrstitev in kategorizacijo orožja, ne štejejo za orožje, prepovedano nositi, razkazovati ali uporabljati tako, da se vzbuja videz, da se izvajajo naloge uradnih ali vojaških oseb.
- V novem četrtem odstavku 11. člena je določeno, da se ne glede na omejitve iz drugega in tretjega odstavka dekorativno orožje, imitacije orožja, orožje, ki je namenjeno za alarm ali signaliziranje, drugi predmeti, ki so po videzu podobni orožju, lahko nosi, razkazuje ali uporablja kot rekvizit nastopajočih na prireditvah, katerih del programa je nošenje, razkazovanje ali uporaba orožja ali predmetov iz drugega odstavka in so organizirane v skladu z zakonom, ki ureja javna zbiranja.
- V novem 11.a členu se določa nov prekršek, ki se nanaša na uporabo maskirnih oblačil, uniform ali oblačil, podobnih uniformi uradnih ali vojaških oseb. S predlogom je določeno, da je prepovedano nošenje navedenih oblačil, če posameznik vzbuja videz, da izvaja naloge uradnih ali vojaških oseb. Omejitve ne velja, če se maskirna oblačila, uniformo ali oblačila podobna uniformi uradnih ali vojaških oseb nosi kot rekvizit nastopajočih na prireditvah, katerih del programa je nošenje oblačil ali uniform in so organizirane v skladu z zakonom, ki ureja javna zbiranja.
- Vse globe, ki so v zakonu še vedno navedene v tolarjih, se izrecno navajajo v evrih.
- V novem 27.a členu se določa pooblastilo iz tretjega odstavka 52. člena Zakona o prekrških, ki bo prekrškovnim (nadzornim) organom omogočilo, da bodo lahko v hitrem postopku izrekli tudi globo, ki je višja od najnižje predpisane.

Pristojnosti in naloge uradnih in vojaških oseb so pridržane samo tem osebam in preko njih državi, ki ima monopol nad prisilo in oblastnimi dejanji. Zato je predlagana ureditev utemeljena in ne posega nesorazmerno v položaj posameznikov, saj v demokratični in pravni državi ne sme vsakdo vzbujati vtisa, da je uradna oziroma vojaška oseba, ki opravlja uradne oziroma vojaške naloge. Če bi do tega prihajalo, bi to v javnosti ustvarjalo zmedo in lahko tudi razvrednotilo ali zmanjšalo pomen delovanja uradnih in vojaških oseb in na koncu tudi države kot take.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun, niti za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakon ne predvideva porabe dodatnih proračunskih sredstev za izvajanje zakona.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije.

Večina evropskih držav nima podrobno in s posebnim zakonom urejenega varstva javnega reda in miru. Področje varstva javnega reda in miru države urejajo parcialno s posameznimi zakoni, npr. z zakonom o prekrških (Nemčija), zakonom o javni varnosti (Španija) ali zakonom o varnostni policiji in deželnimi zakoni (Avstrija).

Anglija in Wales

Policija izvaja pooblastila na podlagi Zakona o kazenskem sodstvu in policiji. S ciljem hitrejših in bolj učinkovitih postopkov za obravnavo manjših kršitev izdajajo plačilne naloge. Ti se izdajajo za naslednje kršitve javnega reda in miru:

- metanje pirotehničnih sredstev
- namerno sporočanje lažnega alarma gasilskim enotam
- prodaja alkohola osebam, ki so mlajše od 18 let
- nakup alkohola za osebo, ki je mlajša od 18 let na licenčnem območju
- oskrba z alkoholom osebe, mlajše od 18 let,
- zapravljanje časa policistov ali lažna prijava
- vedenje s kršenjem javnega reda in miru v pijanosti na javnem mestu
- tatvina (v vrednosti manj kot 200 funtov v trgovini)
- uničenje ali poškodovanje lastnine (omejeno na škodo, ki znaša manj kot 500 funtov)
- vedenje, za katerega obstaja velika verjetnost, da bo povzročilo vznemirjenje, strah in nevarnost
- klici z lažnim alarmom
- kršitev policijske ure uporabe pirotehničnih sredstev
- posedovanje orožja iz kategorije 4
- posedovanje pirotehničnih sredstev s strani osebe, ki je mlajša od 18 let
- pijanost osebe na avtocesti, na javnem ali drugem kraju
- prečkanje železniške proge
- metanje kamnov v vlake ipd.
- uživanje alkohola s strani osebe, ki je mlajša od 18 let ali dovolitev takšnega uživanja
- odlaganje ali odmetavanje odpadkov

- uživanje alkohola na določenem javnem kraju

Nemčija

Problematika prekrškov o javnem redu in miru je urejena z Zakonom o prekrških. Kot prekršek določajo:

- javno pozivanje k storitvi prekrška, ki se kaznuje z denarno kaznijo, predpisano za prekršek, h kateremu poziva;
- nedovoljeno povzročanje hrupa, ki je moteče za javnost ali sosesčino ali ogroža zdravje ljudi, se kaznuje z denarno kaznijo;
- nadlegovanje ali neprimerno, nedostojno vedenje v javnosti;
- javno posredovanje, grobo in nespodobno ter moteče ponujanje spolnih dejanj;
- posebej je prepovedano oglaševanje izvajanja prostitucije ali oglaševanje prostitucije.

Kot prekršek je določena tudi zloraba državnih simbolov ali simbolov, ki jih je zavarovala država (zastava in grb zvezne države ali ene od dežel), in tudi nezakonita uporaba simbola Rdečega križa, ravno tako zloraba poklicnih oblačil ali poklicnih simbolov.

Avstrija

Prekrški s področja varstva javnega reda in miru so določeni v Zakonu o varnostni policiji Republike Avstrije. Zvezni zakon o organizaciji varnostne uprave in izvajanju del varnostne policije v Republiki Avstriji v poglavju o vzdrževanju javnega reda določa, da so varnostne oblasti dolžne skrbeti za javni red na javnih krajih. Pri tem morajo posebej paziti, da noben posameznik ni oviran v svojih osnovnih pravicah in svoboščinah. Javni kraji so tisti, na katerih se smejo zadrževati ne vnaprej določeni krogi oseb.

Kot kršitev javnega reda se smatra tudi brezobzirno vedenje in neupravičeno kršenje javnega reda. Osebe, ki je bila zalotena na kraju dejanja kršitve javnega reda, in ki kljub opominu s prekrškom nadaljuje, ali ga poskuša nadaljevati, ni treba prijeti, če organi javne varnostne službe lahko nadaljevanje ali ponovitev kršitve preprečijo z uporabo enega ali obeh milejših sredstev in sicer z:

- odstranitvijo storilca prekrška z javnega kraja ali
- zasegom predmetov, s katerimi je bila kršitev storjena.

V primeru oteževalnih okoliščin se namesto denarne kazni odredi zaporna kazen do dveh tednov

Španija

Varstvo javnega reda in mira ureja Temeljni zakon o zaščiti javne varnosti. V tem zakonu so urejena področja povezana z orožjem in eksplozivom, javnimi zbiranji in shodi, kolektivnimi neredi in osebnimi izkaznicami.

Med hujše kršitve javne varnosti uvršča tudi uživanje toksičnih drog, mamil ali psihotropnih snovi na javnih krajih, ulicah, javnih objektih ali prevoznih sredstvih, kot tudi odlaganje pripomočkov in priprav za uživanje na omenjenih krajih. Med lažje kršitve javne uvršča:

- dovolitev vstopa mladostnim osebam v javne objekte ali na kraje prireditvev, ko je to prepovedano, in prodajo ali postrežbo alkoholnih pijač mladostnim osebam;
- prekoračitev urnikov, določenih za odpiralni čas v objektih, in prirejanje javnih prireditvev ali rekreativnih dejavnosti;
- kazanje predmetov, nevarnih za fizično nedotakljivost oseb, z namenom zastraševanja;
- nespoštovanje ukazov oblasti ali njenih uslužbencev, izrečenih v skladu z določbami tega zakona, če ne gre za kaznivo dejanje;
- ogrožanje javne varnosti ali povzročanje neredov na ulici, v javnih prostorih ali objektih.

Sankcije, ki so določene za kršitve, so: izrek denarne kazni, zaseg predmetov ali pripomočkov, uporabljenih za storitev prekrška, začasen odvzem dovoljenja do šestih mesecev za lažje kršitve in od šestih mesecev do dveh let za hude kršitve, ter zaprtje prostorov ali objektov.

Češka

Temeljna tematika prekrškov je urejena v Zbirki zakonov št. 200/1990. Poleg splošnih določb in določb o vodenju postopka o prekršku, zakon ureja tudi kategorijo prekrškov zoper javni red. Kot prekrški so določeni: neupoštevanje poziva javnega organa pri izvajanju njegovih pooblastil, motenje nočnega miru, povzročitev javnega zgražanja, namerno poškodovanje, uničenje ali neopravičena odstranitev, zamenjava, sprememba, zakritje ali premestitev turistične oznake ali druge orientacijske oznake, neopravičeno odlaganje odpadkov ali odlaganje zunaj določenih mest.

Švedska

Kršitve javnega reda in miru so določene v 16. poglavju švedskega kazenskega zakonika. Oseba, ki povzroča hrup na javnem kraju ali se kako drugače javno obnaša na način, ki lahko zbudi javno ogorčenje, se zaradi motečega obnašanja kaznuje z globo. Oseba, ki z nasilnim dejanjem, hrupom, ali kako drugače moti ali ovira javni verski obred, druge religiozne dogodke, poroko, pogreb, zasedanje sodišča ali drugo državno ali občinsko prireditev ali javno zborovanje, se zaradi motenja kaznuje z denarno kaznijo ali z zaporom do največ šestih mesecev. Kdor fizično napade drugo osebo, meče kamenje, uporablja orožje, se zaradi napada kaznuje z denarno kaznijo ali z zaporom do največ enega leta, vendar ta določba velja le, če niso nastale telesne poškodbe, drugače so sankcije strožje. Neprimerno obnašanje ali neupoštevanje odredb ali upiranje policistu se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do največ šestih mesecev.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic:

a) V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejetje zakona prinaša učinkovitejše delo policije.

b) Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon ne bo imel posledic na obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Zakon ne bo imel posledic na okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Zakon ne bo imel posledic na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Zakon ne bo imel posledic na socialnem področju.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Zakon ne bo imel posledic na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Zakon ne bo imel posledic na drugih področjih.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Zakon bo predstavljen zainteresirani javnosti ter organizacijskim enotam policije in ministrstva, pristojnega za notranje zadeve.

Izvajanje tega zakona bo spremljalo ministrstvo, pristojno za notranje zadeve. Metodologija za spremljanje doseganja ciljev ni predvidena.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Dругih posebnih pomembnih okoliščin v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona, ni.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona se obravnava po nujnem postopku. Javnost ni sodelovala pri njegovi pripravi.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Boštjan Poklukar, minister za notranje zadeve,
- mag. Sandi Čurin, državni sekretar na Ministrstvu za notranje zadeve,
- mag. Melita Šinkovec, državna sekretarka na Ministrstvu za notranje zadeve,
- mag. Lado Bradač, generalni direktor Direktorata za policijo in druge varnostne naloge,
- mag. Zdravko Mele, pomočnik generalnega direktorja Direktorata za policijo in druge varnostne naloge.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/06) se v 6. členu:

- v prvem odstavku besedilo »od 60.000 do 120.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 300 do 600 eurov«;
- v drugem odstavku besedilo »od 80.000 tolarjev do 150.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 400 do 750 eurov«;
- v tretjem odstavku besedilo »od 100.000 tolarjev do 300.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 500 do 1.500 eurov« in
- v četrtem odstavku besedilo »od 150.000 tolarjev do 300.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 750 do 1.500 eurov«.

2. člen

V 7. členu se:

- v prvem odstavku besedilo »od 25.000 tolarjev do 100.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 120 do 500 eurov«;
- v drugem odstavku besedilo »od 100.000 tolarjev do 200.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 500 do 1.000 eurov« in
- v tretjem odstavku besedilo »od 50.000 tolarjev do 100.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 250 do 500 eurov«.

3. člen

V 8. členu se:

- v prvem odstavku besedilo »od 20.000 tolarjev do 50.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 100 do 250 eurov«;
- v drugem odstavku znesek »25.000 tolarjev« nadomesti z zneskom »120 eurov«;
- v tretjem odstavku besedilo »od 100.000 tolarjev do 600.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 500 do 3.000 eurov« in
- v četrtem odstavku besedilo »od 50.000 tolarjev do 100.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 250 do 500 eurov«.

4. člen

V 9. členu se znesek »10.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 50 do 250 eurov«.

5. člen

V 10. členu se znesek »20.000 tolarjev« nadomesti z zneskom »100 eurov«.

6. člen

V 11. členu se v prvem odstavku znesek »25.000 tolarjev« nadomesti z zneskom »120 eurov«.

V drugem odstavku se znesek »50.000 tolarjev« nadomesti z zneskom »250 eurov«.

Za drugim odstavkom se dodata nova tretji in četrti odstavek, ki se glasita:

»(3) Kdor nosi, razkazuje ali uporablja predmete iz prejšnjega odstavka na način, ki vzbuja videz, da izvaja naloge uradnih ali vojaških oseb, se kaznuje z globo od 500 do 1.000 eurov. Če je dejanje storjeno v skupini, se posameznik kaznuje z globo od 1.000 do 2.000 eurov.

(4) Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena se lahko predmete iz drugega odstavka tega člena nosi, razkazuje ali uporablja kot rekvizit nastopajočih na prireditvah, katerih del programa je nošenje, razkazovanje ali uporaba predmetov iz drugega odstavka tega člena in so organizirane v skladu z zakonom, ki ureja javna zbiranja.«.

7. člen

Za 11. členom se doda nov 11.a člen, ki se glasi:

»11.a člen (uporaba maskirnih oblačil, uniform ali drugih oblačil podobnih uniformi)

(1) Kdor nosi maskirna oblačila, uniformo ali oblačila, podobna uniformi uradnih ali vojaških oseb, in s svojim obnašanjem, ravnanjem, gibanjem na določenem kraju ali z uporabo opreme ali pripomočkov vzbuja videz, da izvaja naloge uradnih ali vojaških oseb, se kaznuje z globo od 500 do 1.000 eurov. Če je dejanje storjeno v skupini, se posameznik kaznuje z globo od 1.000 do 2.000 eurov.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se maskirna oblačila, uniformo ali oblačila, podobna uniformi uradnih ali vojaških oseb, lahko nosi kot rekvizit nastopajočih na prireditvah, katerih del programa je nošenje oblačil ali uniform iz prejšnjega odstavka tega člena in so organizirane v skladu z zakonom, ki ureja javna zbiranja.«.

8. člen

V 12. členu se:

- v prvem odstavku besedilo »od 25.000 tolarjev do 50.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 120 do 250 eurov«;
- v drugem odstavku besedilo »od 100.000 tolarjev do 600.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 500 do 3.000 eurov« in
- v tretjem odstavku besedilo »od 50.000 tolarjev do 100.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 250 do 500 eurov«.

9. člen

V 13. členu se znesek »50.000 tolarjev« nadomesti z zneskom »250 eurov«.

10. člen

V 14. členu se:

- v prvem odstavku znesek »10.000 tolarjev« nadomesti z zneskom »50 eurov«;
- v drugem odstavku znesek »100.000 tolarjev« nadomesti z zneskom »500 eurov« in
- v tretjem odstavku znesek »30.000 tolarjev« nadomesti z zneskom »150 eurov«.

11. člen

V 15. členu se znesek »50.000 tolarjev« nadomesti z zneskom »250 eurov«.

12. člen

V 16. členu se besedilo »od 50.000 tolarjev do 100.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 250 do 500 eurov«.

13. člen

V 17. členu se:

- v prvem odstavku besedilo »od 25.000 tolarjev do 50.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 120 do 250 eurov«;
- v drugem odstavku besedilo »od 100.000 tolarjev do 200.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 500 do 1.000 eurov« in
- v tretjem odstavku besedilo »od 50.000 tolarjev do 100.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 250 do 500 eurov«.

14. člen

V 18. členu se v prvem odstavku znesek »20.000 tolarjev« nadomesti z zneskom »100 eurov«.

15. člen

V 19. členu se besedilo »od 50.000 tolarjev do 100.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 250 do 500 eurov«.

16. člen

V 20. členu se znesek »200.000 tolarjev« nadomesti z zneskom »1.000 eurov«.

17. člen

V 21. členu se:

- v prvem odstavku besedilo »od 50.000 tolarjev do 100.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 250 do 500 eurov«;
- v petem odstavku besedilo »od 200.000 tolarjev do 1,000.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 1.000 do 5.000 eurov«;
- v šestem odstavku besedilo »od 150.000 tolarjev do 300.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 750 do 1.500 eurov« in
- v sedmem odstavku besedilo »od 500.000 tolarjev do 1,000.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 2.500 do 5.000 eurov«.

18. člen

V 22. členu se:

- v prvem odstavku besedilo »od 80.000 tolarjev do 150.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 400 do 750 eurov«;
- v drugem odstavku besedilo »od 50.000 tolarjev do 100.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 250 do 500 eurov« in
- v tretjem odstavku znesek »10.000 tolarjev« nadomesti z zneskom »50 eurov«.

19. člen

V 23. členu se besedilo »od 20.000 tolarjev do 50.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 100 do 250 eurov«.

20. člen

V 26. členu se:

- v četrtem odstavku besedilo »od 100.000 tolarjev do 300.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 500 do 1.500 eurov« in
- v petem odstavku besedilo »od 100.000 tolarjev do 200.000 tolarjev« nadomesti z besedilom »od 250 do 500 eurov«.

21. člen

Za 27. členom se doda nov 27.a člen, ki se glasi:

»27.a člen (višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.«.

KONČNA DOLOČBA

22. člen (začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. do 5. členu:

Vse globe, ki so v zakonu še vedno navedene v tolarjih, se navajajo v evrih, sicer bi bile na novo določene globe v evrih, besedilo ostalih pa bi se še vedno glasilo na tolarje. Globe se dejansko ne zvišujejo, če se upošteva rast življenjskih stroškov od leta 2006.

Za vsiljiv ali žaljiv način beračenja na javnem kraju (4. člen predloga zakona) je bila do sedaj predpisana globa v znesku 10.000 tolarjev, kar je s pretvorbo v evre pomenilo 41,73 evrov. Pri izvajanju in analiziranju te določbe je bilo ugotovljeno, da je globa prenizka, saj sodišča zaradi tako nizke globe, na primer ne izrekajo stranske sankcije »izgona tujca iz države« za tuje državljane. Konkretno je višje sodišče v Mariboru v sodbi opr. št. PRp 69/2017 zavzelo stališče, da narava prekrška, ki ga zakonodajalec ne šteje za težji prekršek, ne more predstavljati grožnje za temeljne interese družbe. Prav tako ne gre prezreti dejstva, da ni sorazmerja med prepovedanim ravnanjem in sankcijo v veljavni ureditvi, in sicer glede na nesprejemljivosti prepovedanega dejanja, saj gre za vsiljiv ali žaljiv način beračenja na javnem kraju. Zato se predlaga globa v razponu. S tem bodo v postopku o prekršku upoštevalne vse olajševalne in oteževalne okoliščine.

K 6. členu:

V spremenjenem prvem in drugem odstavku se zneski glob iz tolarjev spreminjajo v evre.

Z novim tretjim odstavkom se določa, da je dekorativno orožje, imitacije orožja, orožje, ki je namenjeno za alarm ali signaliziranje, druge predmete, ki so po videzu podobni orožju, a se v skladu z zakonom, ki ureja razvrstitev in kategorizacijo orožja, ne štejejo za orožje, prepovedano nositi, razkazovati ali uporabljati tako, da se vzbuja videz, kot da se izvajajo naloge uradnih ali vojaških oseb. Prekršek iz tega člena ni omejen na javni kraj; prekršek je storjen, kadar se z ravnanjem vzbuja videz, da posameznik izvaja naloge uradnih ali vojaških oseb. Pri tem ni treba, da je posameznik (kršitelj) s svojim ravnanjem povzročil vznemirjenje ali občutek ogroženosti, temveč zadostuje ugotovitev policista, da se vzbuja videz, kot da se izvajajo naloge uradnih ali vojaških oseb. Gre za predmete iz različnih materialov, ki niso orožje, a so po videzu, velikosti ali teži enaki ali podobni (po uveljavitvi Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o orožju bodo med te predmete spadale tudi replike orožja, starinsko oziroma staro orožje in plašilno-signalno orožje oziroma orožje, ki je izdelano in namenjeno za alarm, plašenje, signaliziranje, reševanje življenj, omamljanje in klanje živali, lov s harpuno, za industrijske ali tehnične namene, če se bo imelo v posesti ali uporabljalo samo za navedene namene itd.).

Prekršek bo storjen z nošenjem, razkazovanjem ali uporabo navedenih predmetov tako, da se vzbuja videz, da posameznik izvaja naloge uradnih ali vojaških oseb. Pod pojmom nošenje je treba razumeti na primer nošnje v namenskih tokih za pasom, pod roko, čez prsi ali ramena ali neposredno v roki. Način nošenja mora biti tak, da je predmet viden (na primer pištola za pasom hlač in viden ročaj orožja) ali prikrit (na primer na ramenskem pasu pod suknjičem). Pod pojmom uporabe je treba razumeti situacije, ko se z navedenimi predmeti meri v cilj ali se potegnejo iz toka ipd. Vzbujanje videza, da se izvajajo naloge uradnih ali vojaških oseb, je dodaten pogoj za obstoj tega prekrška, ki ga je treba ugotavljati v vsakem konkretnem primeru na podlagi drugih okoliščin (obnašanje, ravnanje, opozarjanje, ukazovanje ipd.).

V novem četrtem odstavku je določeno, da se ne glede na omejitev iz drugega in tretjega odstavka dekorativno orožje, imitacije orožja, orožje, ki je namenjeno za alarm ali signaliziranje, drugi predmeti, ki so po videzu podobni orožju, lahko nosi, razkazuje ali uporablja kot rekvizit nastopajočih na prireditvah, katerih del programa je nošenje, razkazovanje ali uporaba orožja ali predmetov iz drugega odstavka tega člena, in so organizirane v skladu z zakonom, ki ureja javna zbiranja.

K 7. členu:

Določa se nov prekršek (11.a člen), ki se nanaša na uporabo maskirnih oblačil, uniform ali oblačil, podobnih uniformi uradnih ali vojaških oseb. S predlogom je določeno, da je prepovedano nošenje navedenih oblačil, če posameznik vzbuja videz, da izvaja naloge uradnih ali vojaških oseb. Pri tem ni nujno, da je s svojim ravnanjem povzročil vznemirjenje ali občutek ogroženosti, temveč zadostuje ugotovitev policista, da posameznik vzbuja videz izvajanja nalog uradnih ali vojaških oseb. Prekršek iz tega člena ni omejen na javni kraj; prekršek je storjen, kadar se z ravnanjem vzbuja videz izvajanja nalog uradnih ali vojaških oseb. Takšna ureditev je potrebna, ker je namen te določbe uzakonitev

splošne prepovedi takšnega ravnanja, ne glede na kraj. Tega prekrška seveda ne more storiti uradna oziroma vojaška oseba, ki ne vzbuja vtisa, da opravlja uradne in vojaške naloge, ampak te naloge v skladu z zakonom opravlja. Prav tako navedenega prekrška ne more storiti na primer skupina tabornikov ali skavtov, ki ne glede na dejstvo, da nosijo uniformo, ne vzbujajo videza, da opravljajo naloge uradnih ali vojaških oseb.

V drugem odstavku je določeno, da omejitev ne velja, če se maskirna oblačila, uniformo ali oblačila, podobna uniformi uradnih ali vojaških oseb, nosi kot rekvizit nastopajočih na prireditvah, katerih del programa je nošenje oblačil ali uniform in so organizirane v skladu z zakonom, ki ureja javna zbiranja.

K 8. do 20. členu:

Vse globe, ki so v zakonu še vedno navedene v tolarjih, se izrecno navajajo v evrih, sicer bi bile na novo določene globe v evrih, besedilo ostalih pa bi se še vedno glasilo na tolarje. Globe se dejansko ne zvišujejo, če se upošteva rast življenjskih stroškov od leta 2006.

K 21. členu:

Glede na to, da so globe za nekatere prekrške v zakonu predpisane v razponu, se določi pooblastilo iz tretjega odstavka 52. člena Zakona o prekrških (v nadaljevanju: ZP-1), ki bo prekrškovnim (nadzornim) organom omogočilo, da bodo lahko v hitrem postopku (s pisno odločbo o prekršku – 56. člen ZP-1) izrekli tudi globo, ki je višja od najnižje predpisane. S tem se bodo lahko v postopku o prekršku upoštevale vse okoliščine storitve prekrška, ki so pomembne za odmero sankcije.

K 22. členu:

Določa se začetek veljavnosti zakona, to je naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Trenutna pomanjkljiva zakonska urejenost področja v javnosti povzroča vznemirjenost, ovira delo policije in bi lahko negativno vplivala na ugled Republike Slovenije v mednarodnem okolju. Opisana ravnanja (samo)organiziranih skupin so v nasprotju s spoštovanjem človekovega dostojanstva in z njim neločljivo povezane človekove pravice do varnosti. Osnovna dolžnost in naloga ter poslanstvo policije je zagotavljanje varnosti posameznikom in skupnosti, zato je zakonsko področje treba čim hitreje nadgraditi s kaznivostjo določenih ravnanj, da bo policija lahko učinkovito izvajala svoje zakonsko določene dolžnosti (vzdrževanje javnega reda) ter učinkovito ukrepala zoper posameznike (samo)organizirane skupine v primeru ugotovljenih kršitev. Na podlagi navedenega je nujna uveljavitev zakona takoj naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

(prepis določb veljavnega zakona, ki se s predlogom spreminjajo)

6. člen (nasilno in drzno vedenje)

(1) Kdor izziva ali koga spodbuja k pretepu ali se vede na drzen, nasilen, nesramen, žaljiv ali podoben način ali koga zasleduje in s takšnim vedenjem pri njem povzroči občutek ponižanosti, ogroženosti, prizadetosti ali strahu, se kaznuje z globo od 60.000 do 120.000 tolarjev.

(2) Kdor koga udari, se kaznuje z globo od 80.000 tolarjev do 150.000 tolarjev.

(3) Kdor se pretepa, se kaznuje z globo od 100.000 tolarjev do 300.000 tolarjev.

(4) Če so prekrški iz prejšnjih odstavkov storjeni proti zakoncu ali zunajzakonskem partnerju ali partnerju v registrirani istospolni skupnosti, bivšemu zakoncu ali zunajzakonskem partnerju ali partnerju v registrirani istospolni skupnosti, krvnemu sorodniku v ravni vrsti, posvojitelju ali posvojencu, rejniku ali rejencu, skrbniku ali varovancu te osebe ali proti osebi, ki živi s storilcem v skupnem gospodinjstvu, se kršitelj kaznuje z globo od 150.000 tolarjev do 300.000 tolarjev.

7. člen (nedostojno vedenje)

(1) Kdor se na javnem kraju prepira, vpije ali se nedostojno vede na način, opisan v 5. točki 2. člena tega zakona, se kaznuje z globo od 25.000 tolarjev do 100.000 tolarjev.

(2) Kdor se prepira, vpije ali se nedostojno vede do uradne osebe pri uradnem poslovanju, se kaznuje z globo od 100.000 tolarjev do 200.000 tolarjev.

(3) Kdor na javnem kraju spolno občuje, razkazuje spolne organe ali na vsiljiv način ponuja spolne usluge in s tem koga moti, povzroči vznemirjenje ali zgražanje ljudi, se kaznuje z globo od 50.000 tolarjev do 100.000 tolarjev.

8. člen (povzročanje hrupa)

(1) Kdor na nedovoljen način med 22.00 in 6.00 uro moti mir ali počitek ljudi s hrupom in ne gre za nujne interventne-vzdrževalne posege, se kaznuje z globo od 20.000 tolarjev do 50.000 tolarjev.

(2) Kdor z uporabo televizijskega ali radijskega sprejemnika, drugega akustičnega aparata ali akustične naprave ali glasbila moti mir ali počitek ljudi in to ni posledica dovoljene dejavnosti, se kaznuje z globo 25.000 tolarjev.

(3) Pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik ali samostojna podjetnica posameznica (v nadaljnjem besedilu: samostojni podjetnik posameznik) ali posameznik ali posameznica, ki samostojno opravlja dejavnost (v nadaljnjem besedilu: posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost), ki stori prekršek iz prvega ali drugega odstavka tega člena, se kaznuje z globo od 100.000 tolarjev do 600.000 tolarjev.

(4) Odgovorna oseba pravne osebe ali podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki zaposluje druge osebe, se za prekršek iz prvega ali drugega odstavka tega člena kaznuje z globo od 50.000 tolarjev do 100.000 tolarjev.

9. člen (beračenje na javnem kraju)

Kdor na vsiljiv ali žaljiv način koga nadleguje z beračenjem za denar ali druge materialne dobrine, se kaznuje z globo 10.000 tolarjev.

10. člen (prenočevanje na javnem kraju)

Kdor prenočuje ali spi na javnih krajih ali drugih dostopnih prostorih, ki za to niso namenjeni, in s takšnim ravnanjem koga vznemirja, se kaznuje z globo 20.000 tolarjev.

11. člen (uporaba nevarnih predmetov)

(1) Kdor uporablja acetilen (karbid) ali druge plinske zmesi za pokanje, in s tem povzroči vznemirjenje ali občutek ogroženosti, se kaznuje z globo 25.000 tolarjev. Pokanje z naštetimi sredstvi se izjemoma dovoljuje v času določenih praznikov, vendar se morajo upoštevati varnostna navodila, ki jih predvideva zakon o eksplozivih.

(2) Kdor na javnem kraju nosi, razkazuje ali uporablja dekorativno orožje, imitacije orožja, orožje, ki je namenjeno za alarm, signaliziranje ali druge predmete, ki so po videzu podobni orožju, pa se v skladu z zakonom, ki ureja razvrstitev in kategorizacijo orožja ne štejejo za orožje, in s tem povzroči vznemirjenje ali občutek ogroženosti, se kaznuje z globo 50.000 tolarjev.

12. člen (poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe)

(1) Kdor namerno poškoduje napis ali oznako državnega organa, organa samoupravne lokalne skupnosti ali nosilca javnih pooblastil ali kdor namerno raztrga, zamaže ali na drug način poškoduje ali odstrani uradno objavljeno odločbo (odločbe, sklepi) teh organov v času, ko takšna odločba učinkuje, se kaznuje z globo od 25.000 tolarjev do 50.000 tolarjev.

(2) Pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, se kaznuje z globo od 100.000 tolarjev do 600.000 tolarjev.

(3) Odgovorna oseba pravne osebe ali podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost se za prekršek iz prvega odstavka tega člena, se kaznuje z globo od 50.000 tolarjev do 100.000 tolarjev.

13. člen (pisanje po objektih)

Kdor piše ali riše po zidovih, ograjah ali drugih javno dostopnih krajih, razen na krajih, kjer je to dovoljeno, se kaznuje z globo 50.000 tolarjev.

14. člen
(izobešanje tuje zastave)

(1) Kdor izobesi tujo zastavo v nasprotju s 4. členom tega zakona ali izobesi tujo zastavo, ki je poškodovana ali drugače neprimerna, se kaznuje z globo 10.000 tolarjev.

(2) Pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, se kaznuje z globo 100.000 tolarjev.

(3) Odgovorna oseba pravne osebe ali podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, iz prvega odstavka tega člena, se kaznuje z globo 30.000 tolarjev.

15. člen
(uničevanje državnih simbolov)

Kdor na javnem kraju namenoma zažge ali kako drugače poškoduje ali uniči zastavo ali grb Republike Slovenije, zastavo Evropske unije ali zastavo druge države, se kaznuje z globo 50.000 tolarjev.

16. člen
(vandalizem)

Kdor namenoma poškoduje, prevme, odstrani ali kako drugače v nasprotju z namenom uporabe ravna s spominskimi obeležji in z objekti javne infrastrukture, kot so: komunalna infrastruktura, javna razsvetljava, cestnoprometni znaki, priprave in naprave na rekreativnih površinah, igrala na otroških površinah in podobne javne naprave, se kaznuje z globo od 50.000 tolarjev do 100.000 tolarjev.

17. člen
(prostovoljni prispevki)

(1) Kdor zbira prostovoljne prispevke v nasprotju s prvim odstavkom 5. člena tega zakona, se kaznuje z globo od 25.000 tolarjev do 50.000 tolarjev.

(2) Pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, se kaznuje z globo od 100.000 tolarjev do 200.000 tolarjev.

(3) Odgovorna oseba pravne osebe ali podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje z globo od 50.000 tolarjev do 100.000 tolarjev.

18. člen
(kampiranje)

(1) Kdor kampira na javnem kraju, ki za to ni določen, ali na zasebnem prostoru brez soglasja lastnika ali posestnika, se kaznuje z globo 20.000 tolarjev.

(2) Samoupravne lokalne skupnosti lahko s svojimi predpisi določijo pogoje, območja in red kampiranja na svojem območju.

19. člen
(uporaba živali)

Kdor pri posamezniku s ščuvanjem ali razkazovanjem živali namenoma povzroči občutek strahu ali ogroženosti, se kaznuje z globo od 50.000 tolarjev do 100.000 tolarjev.

20. člen
(vzbujanje nestrpnosti)

Če so dejanja iz 6., 7., 12., 13. in 15. člena tega zakona storjena z namenom vzbujanja narodnostne, rasne, spolne, etnične, verske, politične nestrpnosti ali nestrpnosti glede spolne usmerjenosti, se storilec kaznuje z globo najmanj 200.000 tolarjev.

21. člen
(javni red in mir v gostinskih obratih in na prireditvah in varstvo mladoletnikov)

(1) Odgovorna oseba pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, v gostinskem obratu, ki takoj, ko je to mogoče, policiji ne naznani kršitve javnega reda in miru za prekrške iz drugega ali tretjega odstavka 6. člena tega zakona, se kaznuje z globo od 50.000 tolarjev do 100.000 tolarjev.

(2) Osebam, mlajšim od 16 let, je med 24.00 in 5.00 uro zjutraj prepovedan vstop in zadrževanje brez spremstva staršev, rejnikov ali skrbnikov v gostinskih obratih in na prireditvah, kjer se toči alkoholne pijače.

(3) Omejitev iz prejšnjega odstavka ne velja za gostinske obrate in prireditve, kjer se toči izključno brezalkoholne pijače.

(4) Odgovorna oseba v gostinskem obratu ali na prireditvi sme od vsake osebe, za katero domneva, da ne izpolnjuje pogojev za vstop v gostinski obrat ali na prireditvi, zahtevati, da izkaže svojo starost z javno listino, na podlagi katere se ugotavlja identiteta.

(5) Pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki osebam, mlajšim od 16 let, med 24.00 in 5.00 uro zjutraj omogoči vstop ali zadrževanje brez spremstva staršev, rejnikov ali skrbnikov v gostinskih obratih in na prireditvah, kjer se točijo alkoholne pijače, se kaznuje z globo od 200.000 tolarjev do 1.000.000 tolarjev.

(6) Odgovorna oseba pravne osebe ali podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki zaposluje druge osebe, se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje z globo od 150.000 tolarjev do 300.000 tolarjev.

(7) Pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ponovno stori prekršek iz petega odstavka tega člena, se kaznuje z globo od 500.000 tolarjev do 1.000.000 tolarjev.

22. člen
(neupoštevanje zakonitega ukrepa uradnih oseb)

(1) Kdor ne upošteva na kraju samem odrejenega zakonitega ukrepa ali odredbe uradne osebe, se kaznuje z globo od 80.000 tolarjev do 150.000 tolarjev.

(2) Kdor krši odredbo ali odločbo pristojnega državnega organa, s katero je prepovedan dostop, zadrževanje, snemanje ali fotografiranje na določenem kraju, se kaznuje z globo od 50.000 tolarjev do 100.000 tolarjev.

(3) Kdor se brez razlogov ali po njihovem preteku zadržuje v prostorih državnega organa, prostorih samoupravne lokalne skupnosti ali nosilca javnih pooblastil in jih na opozorilo pristojnih oseb ne zapusti, se kaznuje z globo 10.000 tolarjev ter se ga iz zgoraj omenjenih prostorov odstrani.

23. člen **(lažna naznanitev prekrška)**

Kdor z obvestilom o kršitvi javnega reda po tem zakonu povzroči interveniranje policije, občinskih redarjev, reševalcev ali gasilcev, čeprav ve, da take kršitve ni bilo, se kaznuje z globo od 20.000 tolarjev do 50.000 tolarjev.

26. člen **(izključitev energetskih virov)**

(1) Za preprečitev nadaljevanja prekrška, s katerim se moti ali vznemirja javnost, lahko policist z ustno odredbo ukaže upravljavcu začasen izklop dobave elektrike, plina ali vode pri kršitelju, če to nima hujših posledic za druge osebe in je ukrep sorazmeren glede na kršitev. Izklop lahko traja do vzpostavitve javnega reda in miru, vendar ne več kot šest ur.

(2) Kršitelj plača stroške izklopa in priklopa ter morebitno nastalo škodo.

(3) Upravljavec mora zagotoviti ponovno dobavo elektrike, plina ali vode takoj, ko od policista prejme ustno odredbo.

(4) Pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ne ravna v skladu z odredbo iz prvega ali drugega odstavka tega člena, se kaznuje z globo od 100.000 tolarjev do 300.000 tolarjev.

(5) Odgovorna oseba pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje z globo od 100.000 tolarjev do 200.000 tolarjev.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Predlaga se nujni postopek obravnave predloga zakona v Državnem zboru Republike Slovenije na podlagi prvega odstavka 143. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13 in 38/17), ker je sprejem zakona nujen zaradi interesov varnosti države in da se preprečijo težko popravljive posledice za delovanje države.

Slovenska policija je v letih 2018 in 2019 ob povečanem sekundarnem učinku migrantskega vala, ki se kaže skozi porast ilegalnih prehajanj državne meje, populistični medijski propagandi ter posledično polarizaciji slovenske družbe, zaznala pogostejše ustanavljanje različnih gibanj, iniciativ in združenj, t.i. »vard«. Veliko ravnanj t.i. Štajerske Varde oziroma drugih oblik varnostnega samoorganiziranja občanov (vaške straže, Gorenjska Varda ipd.) ima posamezne sestavine prekrškov (najpogosteje) po določbah Zakona o varstvu javnega reda in miru, Zakona o orožju, Zakona o javnih zbiranjih in Zakona o društvih, ne pa tudi vseh. Sporno je predvsem nošenje enotnih uniform in imitacij orožja, pri čemer javnosti navedeno početje praviloma ne moti; urjenja iz večšin preživetja, nahajanje v bližini državne meje, pri čemer javno razglašajo, da jo varujejo ipd. Posledično navedena ravnanja praviloma ne predstavljajo kršitev nekega predpisa.

Navedena ravnanja posledično po veljavni zakonodaji praviloma ne pomenijo eksplicitne kršitve predpisov oziroma nimajo vseh znakov prekrška. Ko pa opisana ravnanja pri posamezniku povzročijo občutek ponižanosti, ogroženosti, prizadetosti ali strahu, pa ima takšno ravnanje vse znake prekrška, predvsem po Zakonu o varstvu javnega reda in miru. Navedena početja preidejo v kaznivo dejanje šele potem, ko kdo opravi kakšno dejanje, ki ga je upravičena opraviti samo uradna ali vojaška oseba, torej izvede v zakonu navedena pooblastila oziroma izvede uradno poslovanje ali pa uresniči znake kakšnega drugega uradno pregonljivega kaznivega dejanja. Takšno je mnenje več Okrožnih državnih tožilcev, ki se v primeru podanih poročil policije v opisanih primerih niso odločila za kazenski pregon.

Navedena ravnanja pa lahko predstavljajo tudi resno grožnjo javni varnosti, saj je lahko policist v postopku zaveden in bi v cilju zagotavljanja lastne varnosti, varnosti ljudi in premoženja, uporabil nesorazmerna prisilna sredstva, z uporabo katerih bi lahko bilo ogroženo življenje teh ljudi.

Posamezna ravnanja takšnih skupin konkretno kažejo na varnostna tveganja za Republiko Slovenijo, saj se lahko pod pretvezo samoorganiziranja varnosti združujejo s prikritim namenom izvajanja obrambnih in varnostnih nalog Republike Slovenije in varovanja državne meje, ki so v izključni pristojnosti za to pristojnih državnih organov. Onemogočen ali otežen ustrezen odziv državnih organov na opisana ravnanja takšnih skupin bi lahko imel tudi negativen vpliv na ugled Republike Slovenije v mednarodnem okolju, kar se že kaže z velikim zanimanjem tujih novinarjev in njihovim poročanjem v medijih drugih držav.

Kljub zanikanju, da bi se združevali in delovali z namenom prevzema obrambnih in varnostnih nalog (vzdrževanje javnega reda, nadzor državne meje), je iz njihovega povezovanja s tako imenovanimi samoiniciativami pregledniki državne meje (vaške straže) ter z njihovim zadrževanjem in obnašanjem oziroma načinom gibanja na mejnih območjih, njihova ravnanja mogoče razumeti kot izvajanje takšnih nalog. Opisana ravnanja (samo)organiziranih skupin so v nasprotju z ustavno in demokratično ureditvijo Republike Slovenije, ki varuje predvsem spoštovanje človekovega dostojanstva in z njim neločljivo povezane človekove pravice do varnosti.

Osnovna dolžnost in naloga ter poslanstvo policije je zagotavljanje varnosti posameznikom in skupnosti, zato je zakonsko področje treba nadgraditi s kaznivostjo določenih ravnanj, da bo policija lahko učinkovito izvajala svoje zakonsko določene dolžnosti oziroma nalogo vzdrževanja javnega reda in nadzor državne meje ter učinkovito ukrepala zoper (samo)organizirane skupine v primeru ugotovljenih kršitev.

VI. PRILOGE